

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	032 «Історія та археологія»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	7
Мова(-и) викладання:	Українська (аудиторна) з елементами англійської мови в рамках самостійної роботи студентів
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

К.і.н., доцент, Сапицька О.М.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Доцент кафедри історії та археології

посада

sapytska@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-4838802

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силябусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Розкрити зміст навчального курсу, показати його основні періоди, головні тенденції та проблематику розвитку країн і суспільств Стародавнього Сходу. Сприяти залученню студентів до глибокого знання історії Стародавнього Сходу як складової частини всесвітньої історії. Для досягнення мети потрібно з урахуванням системного підходу та принципу комплексності виокремити найважливіші регіональні події за хронологічним принципом, надати їх сучасну оцінку, акцентувати увагу на особливостях перебігу давньосхідної історії. Навчити логічно мислити, пов'язувати різні фактори та аспекти у єдине ціле для висвітлення динаміки регіональних та локальних трансформацій. Розкрити важливість впливу природно-географічних умов на загальний та регіональний історичний розвиток давньосхідних суспільств у відповідності з хронологічними рамками курсу.

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: - матеріальні та нематеріальні джерела, що розкривають основні факти з історії країн Стародавнього Сходу;

- історіографію з історії країн Стародавнього Сходу;

- вплив природно-географічних умов на розвиток кожної країни Стародавнього Сходу;

- основні проблеми давньосхідної історії, фактологічний матеріал та хронологію найважливіших подій тощо;

- основні положення, принципи та тенденції розвитку суспільств Стародавнього Сходу;

- основні аспекти соціального, економічного, політичного та культурного розвитку країн Стародавнього Сходу за хронологічним принципом;

- відмінності в історіописанні, поглядах на минуле країн та народів Стародавнього Сходу у представників різних епох та у різних контекстах.

вміти: - вільно володіти фактологічним матеріалом навчального курсу;

- дати вичерпну й об'єктивну характеристику історичним особам за весь період історії

Стародавнього Сходу;

- проводити аналіз соціально-економічного та політичного розвитку країн Стародавнього Сходу за правовими джерелами, що дійшли до наших часів;
- виокремлювати загальне та особливе у розвитку країн Стародавнього Сходу за хронологічним принципом;
- Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

Передумови до

початку вивчення:

Вступ до історії; Історія первісного суспільства; Археологія та методика польової археології; Історична географія тощо.

Мета курсу (набуті компетентності)

Навчальна дисципліна «Історія Стародавнього Сходу» є однією з базових для подальшого вивчення та загального розуміння перебігу багатьох подій всесвітньої історії. Хронологічні рамки навчальної дисципліни охоплюють період переважно з IV тис. до н.е. по IV ст. н.е. Територіальні рамки – Північна Африка, Близький, Середній, Далекий Схід. Тобто Стародавній Схід охоплював собою велику територію, що включала Північно-Східну Африку, Передню Азію, Іранське плоскогір'я, Індію й Китай з усіма проміжними областями від появи на цих територіях перших протодержав майже до кінця періоду Античності у Європі.

Набуті знання та компетентності можна використовувати для формування системного та комплексного сприйняття історичного процесу в глобальному, регіональному та локальному масштабах; для розуміння ключових аспектів становлення та розвитку народів Стародавнього Сходу та глобального розвитку людства; для розуміння причин трансформаційних процесів та їх впливу на культуру повсякдення.

Вивчення даного навчального курсу надає змогу здобувачу вищої освіти набуті наступних компетентностей:

1. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації.
2. Здатність взаємодіяти з представниками інших професійних груп гуманітарної сфери.
3. Здатність до творчого мислення, яке полягає у схильності до нестандартного вирішення задач, самостійності міркувань та умовиводів.
4. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
5. Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів,

аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію.

6. Здатність до самостійного історіографічного аналізу.
7. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу тексту.
8. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
9. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
10. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти тощо).
11. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
12. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
13. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
14. Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології та інформаційні бази даних.
15. Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації.
16. Здатність в межах обраної спеціалізації здійснювати інноваційні дослідження, які спрямовані на вирішення фундаментальних наукових проблем, вміння готувати результати наукових досліджень до оприлюднення у фаховому середовищі.

Структура курсу

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Вступ до дисципліни. Стародавній Єгипет як історичний	2/0/2	Дотримання правил академічної доброчесності при вивченні дисципліни. Особливості природно-географічних умов та їх вплив на розвиток країн Стародавнього Сходу. Сучасні методи дослідження	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркове

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	феномен.		матеріальних та нематеріальних пам'яток країн Стародавнього Сходу. Характерні риси східної деспотії. Хронологія історії Стародавнього Єгипту та хронологія в Стародавньому Єгипті. Особливості, що вплинули на загальний розвиток давньоєгипетської цивілізації. Історіографія історії Стародавнього Єгипту від доби Античності до сучасності.	індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
2.	Єгипет у додинастичний період та в період Стародавнього Царства.	2/0/2	Особливості археологічних культур додинастичного періоду. Археологічні культури палеоліту на території Єгипту. Археологічні культури мезоліту на території Єгипту. Археологічні культури неоліту на території Єгипту. Доместикація флори та фауни у Єгипті у до династичний період. Неархеологічні джерела з історії Стародавнього Єгипту. Міфологія Стародавнього Єгипту: міф про створення світу, єгипетський пантеон, характер вірувань тощо. Виникнення найдавнішої Єгипетської держави. Утворення централізованої деспотії. Поступовий розпад Стародавнього царства і його причини.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
3.	Стародавній Єгипет в епоху Середнього Царства.	2/0/2	Боротьба Гераклеополя і Фів. Військові походи та політика щодо завойованих країн. Посилення влади номархів. Завоювання Єгипту гиксосами. Економіко-господарський розвиток країни. Розвиток торгівельних відносин. Соціальне розшарування населення Єгипту Середнього Царства. Повстання бідняків та рабів. Життя єгипетських вельмож за їхніми «автобіографіями». Політичні реалії та суспільна мораль	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			у творах дидактичної літератури (повчання).	самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
4.	Стародавній Єгипет в епоху Нового Царства.	2/0/2	Вигнання гиксосів з Єгипту. Завойовницькі війни фараонів 18 династії. Економічний розвиток Єгипту Нового Царства за часів фараонів 18-20 династій. Дипломатія за часів Аменхотепа III та її наслідки для культури Стародавнього Єгипту Нового царства. Релігійна реформа Аменхотепа IV. Наслідки релігійної реформи для Єгипту за часів наступників Ехнатона. Завойовницька політика фараонів 19 династії. Єгипет за часів наступників Рамзеса II. Організація державного управління в період Нового Царства.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквиуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
5.	Єгипет Пізнього часу. Елліністичний період.	2/0/2	Завоювання Єгипту лівійцями. Завоювання Єгипту ефіопами. Об'єднання Єгипту саїських правителями. Економіка та суспільний устрій саїської епохи. Завоювання Єгипту Камбізом. Єгипет під владою персів. Завоювання Єгипту О. Македонським. Династія Птолемеїв. Особливості елліністичного періоду. Господарство та суспільство елліністичного Єгипту. Трансформація релігійних культів у епоху еллінізму у Єгипті. Причини остаточного занепаду незалежної Єгипетської держави.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквиуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
6.	Найдавніші держави Месопотамії.		Природні умови Месопотамії. Архаїчна епоха та створення найдавнішого суспільства. Історія археологічних відкриттів на території Месопотамії. Джерела та історіографія історії Стародавнього Межиріччя.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i>

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
		2/0/2	Економіко-господарчий розвиток. Релігійні вірування та обряди населення найдавніших держав Месопотамії. Заснування Шумерійського царства при Лугальзагіссі (2373-2349 до н.е.). Піднесення Аккаду. Саргон 1 (2369-2314 до н.е.), Рімуш (2313-2305), Маніштусу (2305-2291), Нарамсін (2290-2254). Завоювання Месопотамії гутіями. (2228-2104) III династія Ура (2118-2007).	Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
7.	Вавилон. Держава хетів. Культура Вавилону та Хетської держави.	2/0/2	Створення Старовавилонського царства. Падіння Вавилонського царства. Економіка, право, торгівля, суспільний лад, державна влада згідно Кодексу Хаммурапі. «Епос про Гільгамеша» як джерело з історії Месопотамії. Літературна спадщина Вавилону. Розвиток наукових знань Вавилонського царства. Касситське завоювання. Вавилон на початку I тисячоліття до н. е. Боротьба халдеїв і мідян з Ассирією. Поділ ассирійської спадщини. Розквіт Ново-Вавилонського царства за Навуходоносора. Завоювання Іудеї. «Вавилонський полон». Вавилонське суспільство в VI ст. до н. е. Ослаблення Вавилону за Набоніда. Завоювання Вавилону персами. Археологічні дослідження на території Хетської держави. Створення хетської держави. Ново-хетське царство. Соціально-економічний розвиток Хетської держави. Культура хетів.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
8.	Сирія. Фінікія. Давня Палестина.	2/0/2	Джерела з вивчення історії Сирії та Фінікії. Природні умови та населення Сирії та Фінікії. Соціально-економічні відносини в Сирії та Фінікії. Розвиток торгівлі. Культура Сирії та Фінікії. Роль Сирії та Фінікії в стародавньому світі. Завоювання Сирії та Фінікії іноземними державами. Створення	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях,

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			самостійних сирійських та фінікійських держав. Колонізація. Археологічні розкопки та письмові джерела з історії Давньої Палестини. Ханаан в 3-2 тис. до н.е. Створення Ізраїльського царства. Відокремлення Ізраїлю від Іудеї. Їх занепад. Релігія та література Палестини.	фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
9.	Урарту. Країни Малої Азії.	2/0/2	Мала Азія та прилягаючі території після розпаду Хетської держави. Джерела та історіографія з історії Урарту. Виникнення держави Урарту. Розквіт Урарту. Економіка та соціальні відносини в Урарту. Причини занепаду Урарту. Держави Малої Азії та остаточний занепад Урарту. Фрігія. Лідія. Міттані.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
10.	Ассирія.	2/0/2	Природні умови та населення. Джерела з історії Ассирії. Заснування найдавнішої Ассирійської держави. Перше піднесення Ассирії. Друге піднесення Ассирії. Виникнення та занепад Ассирійської імперії (8-7 ст. до н.е.). Організація військової справи в Ассирії. Економіка та суспільний устрій в давній період. Господарство та соціальний розвиток Ассирії в 9-7 ст. до н.е. Структура ассирійського суспільства. Державне управління. Культура та релігія Ассирії. Царський культ.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
11.	Країни Середньої	2/0/2	Природні умови та населення. Елам.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда.

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	Азії та Іран в давні часи.		Виникнення найдавніших держав в Середній Азії. Заснування Перського царства та зовнішня політика Перської держави при Ахеменідах. Реформи Дарія I та організація Перської держави при Ахеменідах. Джерела з історії країн Середньої Азії в давні часи. Господарський та суспільний устрій давніх держав Середньої Азії. Схожі та відмінні риси в розвитку. Культура народів стародавнього Ірану та країн Середньої Азії. Звичаї народів Середньої Азії. Релігійні вірування.	Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
12.	Стародавня Індія.	2/0/2	Природні умови, населення та найдавніші держави. Археологічні джерела та історіографія з історії стародавньої Індії. Письмові джерела з історії стародавньої Індії – історія створення та зміст. Завоювання Північної Індії аріями. Кастова система. Індія в 6-4 ст. до н.е. Чандрагупта (321-297 рр. до н.е.). Держава Ашоки. Культура та релігія стародавньої Індії. Наука стародавньої Індії.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
13.	Стародавній Китай.	2/0/2	Джерела та історіографія з історії стародавнього Китаю. Господарство, суспільний та державний устрій Китаю (держави Шан-Інь, Чжоу, Цін, Хань): схожі та відмінні риси. Зовнішня торгівля. Реформи Ван Мана. Народні повстання. Повстання «червонобрових», його хід і результати. Культура Стародавнього Китаю. Виникнення та розвиток релігійно-філософських течій. Їх особливості. Наука Стародавнього	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Китаю.	теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
14.	Давній Схід як історичний феномен: підсумковий аналіз.	2/0/2	Вплив географічного розташування та природно-кліматичних умов на розвиток кожної окремої держави Стародавнього Сходу. Характеристика відмінних рис великих державних об'єднань від імперій. Аутентичні перекази про етногенез народів Стародавнього Сходу та космогонічні міфи: загальне та особливе по державах Стародавнього Сходу. Умови виникнення та розвитку релігійних систем у державах Стародавнього Сходу: порівняльний аналіз. Культурна спадщина країн Стародавнього Сходу. Порівняльний аналіз характеру рабовласництва у державах Стародавнього Сходу. Побут та традиції народів Стародавнього Сходу.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.

Рекомендована література

1. Alstola T. Judeans in Babylonia, 2019. – 353 p.
2. Bard K. A., Fattovich R. Seafaring Expeditions to Punt in the Middle Kingdom, 2018. – 252 p.
3. Bierbrier M.L. Historical Dictionary of Ancient Egypt (Second Edition) - Scarecrow Press, 2008. - 488 p.
4. Çifçi A. The Socio-Economic Organisation of the Urartian Kingdom, 2017. – 354 p.
5. Hunt N.B. Living in Ancient Mesopotamia. - Chelsea House Publications, 2008. - 96 p.
6. Overturning Certainties in Near Eastern Archaeology // Editors: Çiğdem Maner, Mara T. Horowitz, and Allan S. Gilbert, 2017. – 682 p.
7. Revolt and Resistance in the Ancient Classical World and the Near East // Editors: John J. Collins and J.G. Manning, 2016. – 304 p.
8. Still B. The Social World of the Babylonian Priest, 2019. – 311.p.

9. Thavapalan Sh. The Meaning of Color in Ancient Mesopotamia, 2019. – 509 p.
10. The Expression of Emotions in Ancient Egypt and Mesopotamia // Editors: Shih-Wei Hsu and Jaume Llop Raduà, 2020. - 523 p.
11. Ulanowski K. Neo-Assyrian and Greek Divination in War, 2020. – 572 p.
12. Wisnom S. Weapons of Words: Intertextual Competition in Babylonian Poetry, 2019. – 280 p.
13. Голованов С.О. Історія Стародавнього Світу. В 5 т., 2016. – 472 с.
14. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2002. – 590 с.
15. Ручинська О. А., Сергєєв І. П. Історія Стародавнього Сходу: Навчально-методичний посібник. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 108 с.
16. Хрестоматія з історії Стародавнього Світу / Ред. В. Струве. – К.: Радянська школа, 1953. – Т. 1. Стародавній Схід. – 356 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека СНУ ім. В. Даля: <http://filelibsnu.at.ua>
2. eCampus, система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля: <http://moodle2.snu.edu.ua/>
3. <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-otsinyuvannya-rezultativ-zh-zminamy-21.pdf>
4. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. https://en.wikibooks.org/wiki/Ancient_History/Ancient_Near_East
7. https://www.ancient.eu/Near_East/
8. <https://www.history.com/news/8-things-you-may-not-know-about-hammurabis-code>
9. <https://avalon.law.yale.edu/ancient/hamframe.asp>
10. <https://www.nationalgeographic.org/interactive/>
11. <https://www.historyfiles.co.uk/MainFeaturesMiddEast.htm>
12. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/hittites>
13. https://www.metmuseum.org/toah/hd/urur/hd_urur.htm

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Історія Стародавнього Сходу» для здобувачів вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» / Укладач: О.М. Сапицька. – Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021.
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи та підсумкової атестації з дисципліни «Історія Стародавнього Сходу» для здобувачів вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» / Укладач: О.М. Сапицька. – Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021.
3. Сапицька О.М. Методичні вказівки до аудиторної роботи з дисципліни

„Історія Стародавнього Сходу” для здобувачів вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» / Укладач: О.М. Сапицька. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Участь у виконанні тематичних практичних завдань (побудова інфографіки та інших графічних і візуальних об'єктів, створення презентацій, написання есе тощо).	20
Індивідуальні завдання	10
Іспит	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування та без аналітична компіляція є забороненими.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин)

мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Для комплексного ґрунтовного розкриття мети навчальної дисципліни та ознайомлення студентів з новітніми дослідженнями у рамках об'єкту та предмету дисципліни вважається доцільним рекомендація англомовної тематичної літератури та он-лайн ресурсів для самостійного опрацювання студентами.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- дотримуються принципів соціальної відповідальності;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.